

ΚΛΑΔΟΣ ΚΛΩΣΤΟΥΨΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Αρμόδια: Νεφέλη Λαπαρίδου – Γρ. ΟΕΥ Α΄

**Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων Πρς. Άγκυρας
Μάρτιος 2018**

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελς.	Θέμα
1 - 2	ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΓΕΝΙΚΑ
2 - 3	ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ
3 - 4	ΠΑΡΑΓΩΓΗ
4 - 6	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
6	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ
6 - 9	SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ
9 - 12	ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
12 - 14	ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ
14	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018
15	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ & ΕΝΩΣΕΙΣ
15 - 16	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ & ΠΗΓΕΣ
16	ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο.Ε.Υ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΓΕΝΙΚΑ

Ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας στην Τουρκία θεωρείται από τους πιο αναπτυσσόμενους κλάδους της τουρκικής βιομηχανίας, έχοντας πάντοτε θετικό πρόσημο στα στοιχεία ανάπτυξης τόσο στο εσωτερικό της χώρας όσο και στο εμπόριό της με χώρες του εξωτερικού. Τα τουρκικά υφάσματα, ενδύματα και υποδήματα θεωρούνται πολύ καλής ποιότητας και με πολύ καλή επίσης σχέση ποιότητας και τιμής. Τα τελευταία είκοσι χρόνια σε γενικές γραμμές η βιομηχανία υφασμάτων συμβάλλει σταθερά, και μάλιστα ως ηγετικός κλάδος, στη δύναμη της οικονομίας της Τουρκίας και στο ΑΕΠ. Μέχρι τις μέρες μας, οι συνολική αξία των εξαγωγών υφασμάτων και έτοιμων ενδυμάτων και υποδημάτων από την Τουρκία στο εξωτερικό ξεπερνάει τα 5,5 δισεκ. αμερ. δολλ., ενώ η Τουρκία συμμετέχει σταθερά σε διεθνείς εκθέσεις του χώρου (βλ. σχετικό παράρτημα: εκθέσεις του τομέα κλωστοϋφαντουργίας για το 2018).

Η τουρκική κλωστοϋφαντουργία είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστική, παρόλο που τα τελευταία χρόνια διαφαίνεται και η ανταγωνιστικότητα της Κίνας στον κλάδο διεθνώς, εξαιτίας και του χαμηλού εργατικού κόστους της τελευταίας. Ως προς αυτό το θέμα, ο βασικός συνδυασμός για συνέχιση της επιτυχίας της Τουρκίας ως προς την καθιέρωσή της στο διεθνές στερέωμα στη βιομηχανία υφάσματος είναι η ποιότητα των υφασμάτων, η διάρκεια των προϊόντων, η προαναφερθείσα πολύ καλή σχέση ποιότητας με τιμή, η δημιουργικότητα και η καινοτομία στον σχεδιασμό των έτοιμων ενδυμάτων, και η στήριξη των παραγωγών,

προκειμένου να διατηρείται ή και να αναπτύσσεται η εμπιστοσύνη των καταναλωτών τόσο εντός όσο και εκτός Τουρκίας.

Σε κάθε περίπτωση, ο συγκεκριμένος κλάδος έχει στην Τουρκία σημαντικά πλεονεκτήματα:

- Η χώρα είναι πλούσια σε πρώτες ύλες. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η Τουρκία είναι η 7^η παραγωγός χώρα βαμβακιού στον κόσμο.
- Από πλευράς εμπορικής κίνησης, η Τουρκία διαθέτει στρατηγική γεωγραφική θέση, κατά τρόπον ώστε να αποτελεί εμπορική πύλη για της αγορές της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής και δίοδο για διείσδυση σε περισσότερες αγορές.
- Η ποιότητα των υλικών αλλά και των έτοιμων ενδυμάτων χαίρει μεγάλης δημοφιλίας.
- Οι συνθήκες εργασίας του δυναμικού των επιχειρήσεων κλωστοϋφαντουργίας θεωρούνται πολύ καλές.
- Τα τελευταία χρόνια, η κυβέρνηση προβαίνει σε ενέργειες προώθησης του κλάδου, όπως επένδυση σε τεχνολογίες επεξεργασίας υφασμάτων και παραγωγής ενδυμάτων με ποιοτικά υλικά που δεν αλλοιώνονται εύκολα, ενθάρρυνση της εξειδικευμένης εκπαίδευσης προσωπικού τόσο ως προς τον σχεδιασμό προϊόντων όσο και ως προς το μάρκετινγκ αυτών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό κ.ά..

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Οι αρχαιότερες ιστορικές πηγές αναφορές στην κλωστοϋφαντουργία της Τουρκίας ανάγονται στα αγαλματίδια της Κεντρικής Ασίας, περί το έτος 100 π.Χ., που φαίνεται ότι το βαμβάκι και το μαλλί παράγονταν τοπικά.

Ο τρόπος ζωής εκείνης της εποχής ανταποκρινόταν σε λειτουργικές ανάγκες των ανθρώπων. Για παράδειγμα, επειδή το κύριο μεταφορικό μέσο ήταν το άλογο, τα ενδύματα τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών ήταν ενδύματα ιππασίας και ως επί το πλείστον ήταν παρόμοια και για τα δύο φύλα. Είδη ένδυσης και υπόδησης από δέρμα είχαν ήδη αρχίσει να έχουν προτεραιότητα, καθώς τη χρήση τους επέβαλαν οι καιρικές συνθήκες, δοθείσης της ανθεκτικότητας των υλικών.

Τα κύματα μετανάστευσης αργότερα από την Ασία στην Ανατολία προκάλεσαν ενσωμάτωση επιπλέον πολιτισμών και παραδόσεων στην Τουρκία, με αποτέλεσμα το πολιτισμικό μίγμα να αντανakλάται και στις ενδυμασίες.

Πολύ αργότερα, επί οθωμανικής περιόδου, οι πόλεις της Τουρκίας που είχαν τον κυρίαρχο ρόλο της παραγωγής ενδυμάτων ήταν η Κωνσταντινούπολη, η οποία διατηρεί την πρωτοκαθεδρία στην τουρκική κλωστοϋφαντουργία, η Προύσα, η Άγκυρα, το Ικόνιο, η Τραπεζούντα, η Κασταμονή και αργότερα και άλλες. Γνώσεις για την ένδυση και την υπόδηση της εποχής διαθέτουμε από τα μουσεία κυρίως.

Με τις οικονομικές εξελίξεις μετά από την ίδρυση του νεότερου τουρκικού κράτους από τον Κεμάλ Ατατούρκ, η κλωστοϋφαντουργία γνώρισε αποφασιστική ανάπτυξη, σε ευθυγράμμιση με την εκκοσμίκευση του εθνικού κράτους και την ανάγκη σηματοδότησης της νέας εποχής με τρόπο που να αναδείκνυε το ένδυμα ως μέσο έκφρασης εκσυγχρονισμού. Οι πρώτες μεγάλες εκθέσεις στον χώρο του ενδυματος διοργανώθηκαν μετά το 1945, αρχικά σε Κωνσταντινούπολη και Άγκυρα, και η παραγωγή ενδυμάτων αναδείκνυε την τουρκική ταυτότητα και κουλτούρα, ως επάξια ανταγωνιζόμενη τη δυτική και ευρωπαϊκή, παρά τις σαφείς επιρροές της παράδοσης της Ανατολίας.

Ειδικής αναφοράς στην παρούσα μελέτη χρήζει η Κωνσταντινούπολη, καθώς, όπως αναφέρθηκε, ήταν και είναι η πόλη που πρωταγωνιστεί στα τεκταινόμενα του κλάδου

κλωστοϋφαντουργίας. Η Κωνσταντινούπολη είναι έδρα των περισσότερων σχεδιαστών ενδυμάτων στην Τουρκία, καθώς και των περισσότερων και μεγαλύτερων εμπορικών κέντρων της χώρας, όπου ο συγχρωτισμός με είδη εισαγόμενης κλωστοϋφαντουργίας δεν παύει να αναδεικνύει τη δυναμική της τουρκικής παραγωγής. Η πόλη θεωρείται διεθνής εμπορικός κόμβος και φιλοξενεί δύο φορές ετησίως την περίφημη εβδομάδα μόδας, όπως είναι οι αντίστοιχες στη Νέα Υόρκη, στο Παρίσι, στο Μιλάνο, στο Βερολίνο, στο Τόκυο, στη Μόσχα και σε άλλες πόλεις του κόσμου. Καθώς τα τελευταία χρόνια στην Κωνσταντινούπολη γίνεται κατά κύριο λόγο έκθεση και εμπόριο ενδυμάτων και υφασμάτων γενικά, οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο έχουν μεταφέρει την παραγωγή σε άλλες πόλεις, όπως η Σμύρνη, η Προύσα, η Άγκυρα, το Γκάζιαντεπ, η Καισάρεια, τα Άδανε και άλλες.

ΠΑΡΑΓΩΓΗ

Τα υφάσματα και τα ενδύματα της Τουρκίας είναι από τα είδη παραγωγής που έχουν τη μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία στην ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας και στο εξωτερικό της εμπόριο. Η συνεισφορά τους στο ΑΕΠ, στη βιομηχανική παραγωγή, στην προσφορά θέσεων εργασίας, στις επενδύσεις και στους μακροοικονομικούς δείκτες είναι ιδιαίτερα σημαντική για τη χώρα. Σύμφωνα με τελικά στατιστικά στοιχεία του 2016, το συνολικό μερίδιο της κλωστοϋφαντουργίας στις εξαγωγές αγγίζει το 18,5% περίπου.

Η Τουρκία αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες χώρες παραγωγούς υφασμάτων και έτοιμων υφασμάτων ειδών διεθνώς. Η τουρκική βιομηχανία ενδυμάτων σε ποσοστό 3,39% αποτελεί την 8^η μεγαλύτερη χώρα προμήθειας ειδών κλωστοϋφαντουργίας στον κόσμο και τον 3^ο μεγαλύτερο προμηθευτή των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από το 1980 ως και το 2016, η παραγωγή και η εξαγωγή υφασμάτων και ενδυμάτων, καθώς και άλλων προϊόντων που προκύπτουν από επεξεργασία υφασμάτων (υφάσματα για έπιπλα, λευκά είδη, τσάντες, είδη διακόσμησης, καθώς βεβαίως και είδη υπόδησης και άλλα), απέκτησε υψηλή αξία και κατοχύρωση, ενώ το ανθρώπινο δυναμικό που στελεχώνει πλέον τις εταιρείες σχεδίασης και παραγωγής όλων αυτών των ειδών θεωρείται ιδιαίτερα προσοντούχο και με σημαντική μόρφωση, εξειδίκευση στον σχεδιασμό, δυναμικότητα ως προς την εξέλιξη γνώσεων σχετικά με τεχνολογίες επεξεργασίας υφασμάτων, καθώς και με συνεχή εμπειρία σε προσέλευση επενδύσεων, τεχνογνωσία κίνησης κεφαλαίων, προσαρμοζόμενα χρονοδιαγράμματα παραγωγής, αυστηρές προδιαγραφές ποιότητας και διάρκειας των παραγόμενων ειδών, παραγωγή ειδών με γνώμονα να είναι συμβατά με την υγεία στο δέρμα και εγκατάσταση και λειτουργία μονάδων παραγωγής με μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων (πολλές εταιρείες παραγωγής υφασμάτων είναι πιστοποιημένες με περιβαλλοντικές ετικέτες όπως η Oeko-Tex, η Standard 100, η Organic Exchange κ.ά.) και με προγράμματα εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Οι περισσότερες πρώτες ύλες παράγονται στην Τουρκία, με κυρίαρχο υλικό το βαμβάκι και προσμείξεις αυτού με άλλα υφάσματα. Η Τουρκία όμως έχει διευρύνει και τη δυνατότητα παραγωγής συνθετικών υφασμάτων, τα οποία βασίζονται στον πολυεστέρα, στη βισκόζη, στο νάιλον, στην πολυαμίδη, σε προσμείξεις μαλλιού με αυτά τα υλικά ή/και με βαμβάκι, στο λινό και σε προσμείξεις με δαντέλες (τόσο τοπικές όσο και εξωτερικού) και με μετάξι που ως επί το πλείστον προέρχεται από την Κίνα, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις προκύπτει και παραγωγή ειδών με μίξη τουρκικών υφασμάτων με υφάσματα από το εξωτερικό. Επιπρόσθετα, σημειώνεται ότι η Τουρκία είναι η τρίτη χώρα στον κόσμο σε παραγωγή του μαλλιού mohair, ενώ μετά το βαμβάκι παρατηρείται γενικά αύξηση της παραγωγής και στα μάλλινα είδη.

ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η **ανταγωνιστική ισχύς γενικά** των υφασμάτων και των έτοιμων ενδυμάτων και άλλων υφασμάτων ειδών που παράγονται στην Τουρκία είναι αξιοσημείωτη στη διεθνή αγορά. Η ούτως ή άλλως ανταγωνιστική φύση του κλάδου είναι εμφανής τόσο στη δραστηριότητα προσωπικών εταιρειών όσο και σε μεγάλες επιχειρήσεις, πράγμα που καθιστά σαφές ότι η στρατηγική παραγωγής και εξαγωγής είναι ιδιαίτερα σημαντική για κάθε εταιρεία.

Καθώς η Τουρκία επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό από τις **νομισματικές ισοτιμίες**, κυρίως επειδή οι μεγαλύτεροι εισαγωγικοί της εταίροι είναι οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εκ των οποίων ειδικά όσες χρησιμοποιούν το ευρώ έχουν σαφή ισχύ έναντι της Τουρκίας. Μέχρι τις 10 Μαρτίου τ.έ., η ισοτιμία ευρώ και τουρκικής λίρας διαμορφωνόταν ως εξής: 1 ευρώ = 4,691 τουρκικές λίρες. Ως εκ τούτου, προκύπτει ότι η Τουρκία έχει ανάγκη από νομισματική πολιτική που να ενισχύει τη σταθερότητα για τις αναπτυξιακές της προοπτικές, ενώ για τη διευθέτηση θεμάτων εμπορικών σχέσεων με την Ευρωπαϊκή Ένωση χρειάζεται να εξελιχθεί η τελωνειακή ένωση και να επιλυθούν πολλά και μακρόχρονα ζητήματα πολιτικής προκειμένου να ανοίξουν περισσότερα κεφάλαια για τις ενταξιακές διαπραγματεύσεις και την εξέλιξη της προοπτικής ένταξης της Τουρκίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως πλήρες μέλος.

Το **κόστος παραγωγής** εντοπίζεται κυρίως στις πρώτες ύλες. Οι επιχειρήσεις παραγωγής υφασμάτων και έτοιμων ενδυμάτων προσφέρουν ποικιλία ειδών και για τον λόγο αυτό το κόστος από είδος σε είδος διαφοροποιείται. Οι κύριες πηγές αύξησης του κόστους παραγωγής είναι η προμήθεια πρώτων υλών, η χρηματοδότηση παραγωγής, ο εξοπλισμός με μηχανήματα και τεχνολογίες παραγωγής, το κόστος ενέργειας που χρησιμοποιείται στις εταιρείες και σαφώς το εργατικό κόστος.

Ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το **εργατικό κόστος**, αξίζει να σημειωθεί ότι στις επιχειρήσεις παραγωγής έτοιμων ενδυμάτων μπορεί να φτάσει το 30% του συνολικού κόστους παραγωγής και το 15% του συνόλου των δαπανών μιας επιχείρησης του κλάδου. Στην Τουρκία απασχολούνται περισσότερα από 450.000 άτομα προσωπικό στην παραγωγή υφασμάτων και περίπου 1.500.000 στις επιχειρήσεις έτοιμων ενδυμάτων. Αν και το εργατικό κόστος στην Τουρκία θεωρείται σχετικά χαμηλό και για τον λόγο αυτό φέρει τη χώρα σε πλεονεκτική θέση σε σχέση με ανταγωνιζόμενες χώρες στην κλωστοϋφαντουργία, ιδίως σε σχέση με χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, παραμένει υψηλότερο από άλλες ανταγωνίστριες χώρες όπως η Κίνα, η Ινδία και το Πακιστάν, που όμως γνωρίζουν ανάπτυξη στον τομέα υφασμάτων. Αυτή η κατάσταση περιορίζει, ως έναν βαθμό, τις ξένες επενδύσεις προς την Τουρκία. Η συνεχής αναζήτηση άρτια εκπαιδευμένου και δραστήριου εργατικού δυναμικού έχει αυξήσει το εργατικό κόστος, ενώ το αυξανόμενο συγχρόνως κόστος της κοινωνικής ασφάλισης αποτελεί παράγοντα που πρέπει να λαμβάνεται υπ' όψιν προκειμένου να αντιμετωπιστούν συνολικά οι δαπάνες ανθρώπινου δυναμικού, πράγμα που προφανώς ισχύει σε πολλούς κλάδους παραγωγής.

Καθώς η κλωστοϋφαντουργία αποτελεί κλάδο που η παραγωγή είναι αδιάκοπη, σημαντικός παράγοντας στον υπολογισμό συνολικού κόστους είναι το **ενεργειακό κόστος**. Η παραγωγή και επεξεργασία υφασμάτων χρειάζεται μεγάλα ποσά ηλεκτρικής ενέργειας και καυσίμων, καθώς και νερού γενικά. Ειδικά στην Τουρκία, το ενεργειακό κόστος είναι υψηλότερο από αυτό άλλων ανταγωνιστριών χωρών στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, και συναφώς η χώρα στον τομέα αυτό έχει συγκριτικό μειονέκτημα ως προς τη θέση της στη διεθνή αγορά, όπως αναφέρει ο Οργανισμός Στήριξης και Προώθησης Επενδύσεων της Τουρκίας σε μελέτη του.

Αναφορικά με τα **ζητήματα τεχνογνωσίας και τεχνολογίας υφασμάτων και παραγωγής υφασμάτων ειδών και την παροχή σχετικού εξοπλισμού**, σημειώνεται ότι ενώ ο τεχνολογικός εξοπλισμός της Τουρκίας είναι σχετικά καινούριος και θεωρείται ότι είναι υψηλής ποιότητας, λόγω της μικρής παραγωγικής δυνατότητας πολλών μηχανημάτων εμφανίζεται λιγότερο ανταγωνιστικός από τον αντίστοιχο εξοπλισμό Κίνας, ΗΠΑ και Ινδίας. Σε ό,τι, δε, αφορά τις επεξεργασμένες ίνες υφασμάτων, τη μεγαλύτερη παραγωγική δυνατότητα έχουν οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ακολουθούν η Τουρκία, η Κίνα, η Ιταλία και οι ΗΠΑ. Τα περισσότερα μηχανήματα παραγωγής έτοιμων ενδυμάτων σύνθετων υφασμάτων διαθέτουν η Κίνα, η Ρωσία, η Ινδονησία, η Ταϊβάν, η Ιαπωνία και έπεται η Τουρκία. Σε κάθε περίπτωση, η ποιότητα του εξοπλισμού στην Τουρκία παραμένει υψηλή και οι επενδύσεις στον τομέα αυτόν στην Τουρκία αφορούν σε μεγάλο βαθμό την παραγωγή και παροχή μηχανημάτων επεξεργασίας υφασμάτων, καθώς αυτά εξελίσσονται συνεχώς ενώ λόγω των ανανεούμενων δυνατοτήτων τους εξελίσσονται και τα προϊόντα και προστίθεται με αυτόν τον τρόπο συγκριτικό πλεονέκτημα στην παραγωγή της Τουρκίας. Οι επενδύσεις του τομέα αυτού διεκόπησαν κατά τη διάρκεια των ετών της ύφεσης που έπληξε την Ασία από το 1999 και εντεύθεν, ενώ σημειώθηκε επανεκκίνηση της επενδυτικής δραστηριότητας μετά το 2002. Επειδή ακριβώς η Τουρκία δεν διαθέτει τις απαραίτητες υποδομές προκειμένου να παράξει νέες τεχνολογίες και μηχανήματα, εξαρτάται στις εισαγόμενες τεχνολογίες, πράγμα που δημιουργεί σαφές μειονέκτημα στην παραγωγή της διεθνώς. Τα περισσότερα μηχανήματά της η τουρκική βιομηχανία υφασμάτων τα προμηθεύεται από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και από την Άπω Ανατολή. Η παροχή κινήτρων προς απανταχού επενδυτές για να εξάγουν εξοπλισμό επεξεργασίας υφασμάτων στην Τουρκία εντάθηκε από τα χρόνια της ύφεσης και εφεξής.

Οι ευκαιρίες για επιτυχία στον τομέα **marketing** είναι ένας σημαντικός παράγοντας για την ανταγωνιστικότητα του κλάδου. Καθώς οι τουρκικές επιχειρήσεις υφασμάτων και ειδών έτοιμων ενδυμάτων και άλλων έτοιμων υφασμάτων ειδών δημιουργούνται, ως επί το πλείστον, από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, είναι δεδομένο ότι οι επιχειρήσεις αυτές δεν διαθέτουν την απαραίτητη γνώση και ανταγωνιστική ισχύ ώστε να εντάσσονται στις διεθνώς καταξιωμένες επιχειρήσεις στο marketing. Για να συμβεί αυτό, οι επιχειρήσεις θα χρειασθεί να ενισχυθούν από αναπτυξιακή πολιτική της χώρας. Η Τελωνειακή Ένωση με την ΕΕ και οι συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου με τρίτες χώρες έχουν καταστήσει σχετικά πιο εύκολη την παροχή γνώσεων marketing, branding και δημόσιων σχέσεων στις εταιρείες του κλάδου στην Τουρκία, γιατί έχουν ενισχύσει την αποδοτικότητα των εταιρειών και το εξωτερικό τους εμπόριο. Για να επιτύχουν οι εξαγωγικές προσπάθειες της χώρας, είναι απαραίτητο για όλη την κλωστοϋφαντουργία να αναληφθούν πρωτοβουλίες στον τομέα του marketing, καθώς η υψηλή ποιότητα πρώτων υλών και οι προσπάθειες που γίνονται για δαπάνες σε έρευνα και ανάπτυξη γνωρίζουν ενθάρρυνση.

Η **γεωγραφική θέση** της Τουρκίας, λόγω της εγγύτητας αφενός με την Ευρώπη και αφετέρου με χώρες της Μέσης Ανατολής και της Ασίας, αποτελεί αποφασιστικό παράγοντα για αύξηση του εξωτερικού εμπορίου στα υφάσματα, όχι μόνο επειδή διευκολύνονται οι μεταφορές εμπορευμάτων αλλά και επειδή το κόστος ασφάλειας αυτών είναι χαμηλότερο από όσο της σημαντικής ανταγωνίστριας Κίνας. Οι συνεχείς εξαγωγές της Τουρκίας προς τις χώρες της ΕΕ, ακόμα και πριν από την ένταξη της Τουρκίας στην Τελωνειακή Ένωση με την ΕΕ, καταδεικνύουν τη σημασία της γεωγραφικής θέσης ως προς την αποτελεσματικότητα του εξωτερικού εμπορίου της χώρας, καθώς η γεωγραφική θέση είναι που μειώνει αποτελεσματικά τα προβλήματα μεταφορών, δηλαδή τον χρόνο και το κόστος.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- **Κόστος απασχόλησης:** Το κόστος απασχόλησης στην κλωστοϋφαντουργία της Τουρκίας είναι ιδιαίτερα μεγάλο. Δεδομένου ότι στην Τουρκία υπάρχει και σημαντικό ποσοστό αδήλωτης εργασίας, ιδίως στον τομέα των εταιρειών παραγωγής έτοιμων ενδυμάτων, ο κλάδος επηρεάζεται συνολικά αρνητικά. Προκειμένου να βελτιωθούν οι εξαγωγές, φαίνεται ότι είναι θεμιτή μια πολιτική που να ρυθμίζει το νομικό πλαίσιο εργασίας. Οι έρευνες δείχνουν ότι θα προκύψει όφελος εφόσον ο κλάδος επικεντρωθεί στη μακροπρόθεσμη απασχόληση προσωπικού και όχι στις βραχυπρόθεσμες συμβάσεις εργασίας, καθώς και αν υπάρξει εξειδίκευση στην παραγωγή και όχι παραγωγή ειδών που παρουσιάζουν παρεμφερή χαρακτηριστικά με αυτά άλλων χωρών. Αυτό σημαίνει ότι θα αποτελεί επένδυση για τη χώρα η απασχόληση καλά εκπαιδευμένου προσωπικού και η επικέντρωση σε θέματα έρευνας και καινοτομίας, διότι κάθε πρωτότυπο προϊόν αυξάνει και τη δημοφιλία της εταιρείας και την καταξίωση αυτής στον κλάδο. Η παροχή κινήτρων, η σχετική ρυθμιστική πολιτική και η ενθάρρυνση της παραγωγής σε όλες τις περιοχές της χώρας και όχι μόνο σε εκείνες που ούτως ή άλλως ήδη πρωταγωνιστούν στον κλάδο εδώ και πολλά χρόνια θα μειώσει το θέμα του κόστους απασχόλησης.
- **Κίνητρα για εξαγωγές:** Οι εταιρείες υφασμάτων και έτοιμων ενδυμάτων και υφασμάτων ειδών της Τουρκίας έχουν πολύ μεγάλες συναλλαγές με χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ιδίως μετά την ένταξη στην Τελωνειακή Ένωση, η Τουρκία έχει δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην παροχή κινήτρων για έρευνα και ανάπτυξη, υποδομές, περιβαλλοντικά προσαρμοσμένες τεχνολογίες, στήριξη ως προς την ίδρυση καταστημάτων και γραφείων των εταιρειών, στήριξη σε ζητήματα ευρεσιτεχνίας ως προς τη χρήση νέων τεχνολογιών επεξεργασίας υφασμάτων, προώθηση της συμμετοχής εταιρειών σε διεθνείς εκθέσεις του κλάδου και στήριξη για το μάρκετινγκ, τη διαφήμιση και τις δημόσιες σχέσεις.
- **Εργατικό κόστος:** Επειδή η κλωστοϋφαντουργία στην Τουρκία αποτελεί κλάδο παραγωγής έντασης εργασίας, ιδίως στον τομέα των έτοιμων ενδυμάτων, το πρόβλημα του εργατικού κόστους αναδεικνύεται ως ιδιαίτερα σημαντικό. Όπως αναφέρθηκε, καθώς το ζήτημα του εργατικού κόστους είναι πολυπαραγοντικό (μισθοδοσία, ασφαλιστικές εισφορές, στελέχη με εξειδίκευση και αυξημένα προσόντα, ανταγωνισμός με χώρες όπως η Κίνα, ζητήματα αδήλωτης εργασίας και ημεδαπών/αλλοδαπών εργαζομένων κ.ά.) και καθώς η Τουρκία έχει ενταχθεί στην Τελωνειακή Ένωση με την ΕΕ, χρειάζεται να αναληφθούν στρατηγικές που να οδηγήσουν σε αύξηση της παραγωγής και του εξωτερικού εμπορίου ώστε να προκύψουν έσοδα για τις επιχειρήσεις τέτοια ώστε να υπάρχει μεγαλύτερη δυνατότητα κάλυψης του εργατικού κόστους.

S.W.O.T. ANALΥΣΗ

ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ (STRENGTHS)

- **Συνεισφορά των επιχειρήσεων:** Στη συντριπτική τους πλειοψηφία, οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις του κλάδου προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες εξέλιξης στην κλωστοϋφαντουργία της χώρας, καθώς τόσο η παραγωγή όσο και η εργασία αυξάνουν την προστιθέμενη αξία της κλωστοϋφαντουργίας στην οικονομία και

βελτιώνουν την εικόνα της χώρας στο διεθνές στερέωμα, ενώ έχει αυξηθεί και η απασχόληση εξειδικευμένου προσωπικού που να ενδιαφέρεται για την ανάπτυξη του κλάδου, λόγω της εγνωσμένης εμπιστοσύνης στην ποιότητα των πρώτων υλών.

- **Τεχνογνωσία:** Η Τουρκία είναι ήδη διεθνώς καταξιωμένη ως προς την ποιότητα των υλικών στα έτοιμα ενδύματα και σε άλλα υφασμάτινα ήδη, ενώ επισημαίνεται από τους αναλυτές η προσαρμοστικότητα της χώρας στις εισαγόμενες νέες τεχνολογίες, δοθέντος ότι εξαρτάται από αυτές. Στον τομέα της τεχνογνωσίας, η κλωστοϋφαντουργία έχει ωφεληθεί και από την Τελωνειακή Ένωση με την ΕΕ, ενώ έχουν βελτιωθεί και οι προδιαγραφές σε θέματα περιβαλλοντικών επιπτώσεων και εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.
- **Γεωγραφική τοποθεσία:** Η Τουρκία, ενώ δεν είναι πλήρες μέλος της ΕΕ, λόγω της Τελωνειακής Ένωσης με αυτήν έχει αξιοσημείωτα μεγάλες διευκολύνσεις στη διακίνηση εμπορευμάτων από και προς χώρες της ΕΕ, πράγμα που διαφαίνεται να είναι πολύ σημαντικός παράγοντας για το εξαγωγικό εμπόριο.

ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ (WEAKNESSES)

- **Συνεχιζόμενη αύξηση κόστους παραγωγής:** Παρατηρείται ότι το κόστος παραγωγής έτοιμων ενδυμάτων και υφασμάτινων ειδών στην Τουρκία αυξάνεται συνεχώς, ενώ αυξάνεται αναπόφευκτα και το κόστος προμήθειας πρώτων υλών, εργατικού κόστους και ενεργειακού κόστους. Η προμήθεια πρώτων υλών δυσχεραίνεται από το γεγονός ότι η βιομηχανία καταναλώνει περισσότερες από όσες παράγει, πράγμα που αναγκάζει τις επιχειρήσεις να εισάγουν πρώτες ύλες και εν τέλει να αυξάνουν συνολικά το κόστος παραγωγής. Αυτή η αδυναμία επιδρά αρνητικά στον κλάδο και στην ανταγωνιστική του ισχύ.
- **Γραφειοκρατία:** Η γραφειοκρατία στην Τουρκία είναι περιοριστική για τη δραστηριότητα στις επιχειρήσεις κλωστοϋφαντουργίας, γιατί το τουρκικό νομικό σύστημα χαρακτηρίζεται από περιπλοκές που δεν επιτρέπουν ταχεία εξέλιξη στην παραγωγή και άρα και στο εμπόριο, ενώ τα ζητήματα πνευματικής ιδιοκτησίας καθυστερούν τις εξαγωγές και επιδρούν αρνητικά στην ανάπτυξη.
- **Διάφορα προβλήματα των επιχειρήσεων:** πρόκειται για προβλήματα όπως η αδήλωτη εργασία, η μεγάλη χρήση συμβάσεων ορισμένου χρόνου και δη μικρών χρονικών διαστημάτων, καθώς και η ελάχιστη συνεργασία με επιχειρήσεις συναφών κλάδων (παραγωγής μηχανημάτων, μηχανημάτων μείωσης ενεργειακού κόστους κ.ά.).
- **Έλλειψη καινοτομίας:** Συγκριτικά με ανταγωνίστριες χώρες στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, η Τουρκία έχει μεγάλες ελλείψεις ακόμη, παρά τη σχετικώς εκπεφρασμένη βούληση, σε επένδυση σε έρευνα και ανάπτυξη, επιμόρφωση, εξειδίκευση και marketing-branding.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ (OPPORTUNITIES)

- Η βελτιστοποίηση των δυνατοτήτων επιτυχίας της τουρκικής οικονομίας ως προς την κλωστοϋφαντουργία θα χρειαστεί να επικεντρώσει σε **αξιοποίηση της γεωγραφικής θέσης**, δηλαδή σε αξιοποίηση όλων των πόλεων ως προς τις παραγωγικές τους δυνατότητες, και σε βελτιστοποίηση της διαχείρισης προμηθειών πρώτων υλών και μηχανημάτων, σε συνδυασμό με την τοποθέτηση καταλλήλως εκπαιδευμένου και στρατηγικά τοποθετημένου (π.χ. με εγγύτητα σε οικογένεια ή σε έδρα εταιρείας)

ανθρώπινου δυναμικού και με εξοπλισμό της αλυσίδας διανομής εμπορευμάτων τέτοιο ώστε η διανομή να γίνεται με ταχύτητα και ασφάλεια και το μικρότερο δυνατό κόστος. Η εξειδίκευση σε κάθε έναν από τους παραπάνω τομείς θα δημιουργήσει ευκαιρίες ανάπτυξης των τομέων αυτών της παραγωγής υφασμάτων και υφασμάτων ειδών, ενώ θα έχει προστιθέμενη αξία σε τεχνολογίες και σε αναπτυξιακές δυνατότητες της οικονομίας της χώρας γενικότερα.

- Επιπρόσθετα, παράγοντας για αποτελεσματική και αποδοτική δραστηριότητα στον κλάδο θα είναι σε κάθε περίπτωση η **ανάπτυξη περιφερειακών δυνατοτήτων ηγεσίας**, δηλαδή η αξιοποίηση των εξειδικευμένων επαγγελματιών σε όλες τις περιφέρειες της χώρας έτσι ώστε η ανάπτυξη να μην επικεντρώνεται στην Κωνσταντινούπολη και στην Άγκυρα και στα παράλια αλλά σε όλη την έκταση της χώρας, ώστε να αυξηθεί και το επενδυτικό ενδιαφέρον και να μην προκύψει κορεσμός.
- Επιπλέον, αναδεικνύεται ως σημαντικό ζήτημα σε όλα τα προαναφερθέντα στοιχεία της μελέτης η **ανάγκη για αύξηση κινήτρων σε έρευνα και καινοτομία**, ώστε να παραχθεί μεγαλύτερη ποικιλία προϊόντων και υπηρεσιών και να αναδειχθούν μέσω της κλωστοϋφαντουργίας και γενικότερες μέθοδοι παραγωγικών δυνατοτήτων, αξιοποίησης προσωπικού, τεχνικής δημιουργικότητας και πρωτοποριακών σχεδίων που να επικεντρώνουν στην πρωτοτυπία και στην πολιτισμική ιδιαιτερότητα της Τουρκίας. Σε αυτό το θέμα θα μπορούσαν να συνεργάζονται στρατηγικά και αποτελεσματικά οι μικρές με τις μεσαίες επιχειρήσεις και να δημιουργηθούν συνέργειες επ' ωφελεία του κλάδου.

ΑΠΕΙΛΕΣ (THREATS)

- Ασία: Το μερίδιο των ασιατικών χωρών τόσο στην παραγωγή όσο και στην εξαγωγή υφασμάτων και έτοιμων ενδυμάτων και υφασμάτων ειδών έχει αυξηθεί πάρα πολύ, ιδίως από πλευράς Κίνας και Ινδίας, που έχουν κατακλύσει την παγκόσμια αγορά με αγαθά που προέρχονται από αυτές και έχουν κυριαρχήσει με τις χαμηλές τιμές τους. Η Κίνα δεν διαθέτει απλώς τη δυνατότητα παραγωγής ειδών με μικρό κόστος αλλά και τη δυνατότητα αύξησης της μαζικής παραγωγής πολλών διαφορετικών ειδών, πράγμα που είναι αδιαμφισβήτητο, όπως παρατηρείται διεθνώς, εδώ και μια δεκαετία περίπου. Προηγουμένως, η Τουρκία και άλλες χώρες λάμβαναν το μεγαλύτερο μερίδιο ξένων επενδύσεων στην παγκόσμια αγορά αλλά, μετά την κατάργηση των ποσοστώσεων και ακολούθως μετά την απελευθέρωση της αγοράς, η συντριπτική πλειοψηφία των επενδύσεων περί την κλωστοϋφαντουργία κατευθύνθηκε προς τις ασιατικές χώρες. Για αυτόν τον λόγο, το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής εταιρειών που συμμετέχουν στην οικονομική δραστηριότητα διεθνών ομίλων γίνεται στην Κίνα, η οποία έχει σημειώσει τεράστια επιτυχία ως προς την αξιοποίηση πλεονεκτημάτων στη βιομηχανία και, ως εκ τούτου, καθιέρωσής της διεθνώς στον κλάδο. Όσο περισσότερο αυξάνονται οι εισαγωγές κινεζικών προϊόντων, τόσο περισσότερο μειώνονται οι εισαγωγές αντίστοιχων τουρκικών.
- Ζητήματα με την Ευρωπαϊκή Ένωση: Παρόλο που η Τουρκία είναι στην Τελωνειακή Ένωση με την ΕΕ, δεν είναι πλήρες μέλος της ΕΕ και για τον λόγο αυτό δεν έχει ρόλο στη διαδικασία λήψης αποφάσεων της ΕΕ. Αυτό στοιχειοθετεί μείζον ζήτημα για την Τουρκία, η οποία παραμένει υποψήφια προς ένταξη χώρα με περιορισμένα δικαιώματα ως προς τον ρόλο της. Για την τουρκική κλωστοϋφαντουργία, αυτό συνεπάγεται μεγάλα προβλήματα στις διεθνείς της εμπορικές σχέσεις. Εάν, δε,

ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις στη Διατλαντική Συμφωνία Εμπορίου και Επενδύσεων (TTIP), θα επηρεαστεί, όπως αναφέρεται σε σχετική έρευνα της Παγκόσμιας Τράπεζας, περίπου το 30% των παγκόσμιων συναλλαγών και εκ της συμφωνίας αυτής θα προσδιοριστεί και το μέλλον της Τελωνειακής Ένωσης. Δοθείσης και της αύξησης κόστους που σημειώνεται συνεχώς στην παραγωγή, στις πρώτες ύλες, στο ενεργειακό κόστος και στο εργατικό κόστος, η Τουρκία θα υποχρεώνεται να βάζει τιμή πώλησης των προϊόντων της υψηλότερη από αυτήν των ανταγωνιστών της.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα σαφή πλεονεκτήματα της Τουρκίας σε σχέση με αυτά που παρουσιάζει ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας σε ανταγωνίστριες χώρες είναι εξόχως σημαντικά για τη χώρα αλλά η προστασία τους από τις αρνητικές επιδράσεις των αδυναμιών και των απειλών της SWOT ανάλυσης επιτάσσει αλλαγή των διαδικασιών παραγωγής. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο όφελος φαίνεται ότι θα προκύψει από επένδυση σε τεχνολογία και σε στρατηγική, ώστε να επανεκκινηθεί η βιομηχανία προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού της παραγωγής και να υπάρχει πλέον η δυνατότητα να πραγματοποιηθούν στόχοι σχετικά με το marketing και το branding των εταιρειών.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

(Πηγή όλων των εδώ αναφερόμενων στατιστικών στοιχείων είναι το Υπουργείο Οικονομίας της Τουρκίας)

(Σημειώνεται ότι τα τελικά στατιστικά στοιχεία αφορούν το έτος 2016, καθώς η μελέτη των σχετικών στοιχείων για το 2017 είναι υπό επεξεργασία.)

Ακολουθούν στατιστικά στοιχεία για τα εξής:

- 1.) Εξαγωγές πλεκτών/κεντημένων έτοιμων ενδυμάτων της Τουρκίας σε χιλιάδες αμερ. δολλ. με τον τετραψήφιο κωδικό προϊόντος (HS), περιγραφή του προϊόντος στην αγγλική γλώσσα, αξία εξαγωγών κατά τα έτη 2014, 2015 και 2016 και ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ 2015 και 2016.
- 2.) Εξαγωγές υφαντών της Τουρκίας σε χιλιάδες αμερ. δολλ., με τον τετραψήφιο κωδικό προϊόντος (HS), περιγραφή του προϊόντος στην αγγλική γλώσσα, αξία εξαγωγών κατά τα έτη 2014, 2015 και 2016 και ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ 2015 και 2016.
- 3.) Οι συνολικές εξαγωγές ενδυμάτων της Τουρκίας ανά χώρα/ομάδα χωρών (αναφερόμενες στην αγγλική γλώσσα) κατά τα έτη 2014, 2015 και 2016 και η ποσοστιαία μεταβολή μεταξύ 2015 και 2016.

1.)

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Knitted or Crocheted Clothing Exports of Turkey (USD 1,000)

HS	Products	2014	2015	2016	Change (%) 2015/2016
'6109	T-shirts, singlets and other vests, knitted or crocheted	3,566,429	2,979,565	2,903,826	-1,76%
'6110	Jerseys, pullovers, cardigans, waistcoats and similar articles, knitted or crocheted (excluding ...)	1,753,886	1,614,178	1,624,427	6,63%
'6104	Women's or girls' suits, ensembles, jackets, blazers, dresses, skirts, divided skirts, trousers, ...	1,369,948	1,272,683	1,212,769	-4,71%
'6115	Pantyhose, tights, stockings, socks and other hosiery, incl. graduated compression hosiery ...	1,216,564	1,024,819	1,026,342	1,22%
'6106	Women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses, knitted or crocheted (excluding T-shirts ...)	573,029	541,195	511,485	-5,89%
'6103	Men's or boys' suits, ensembles, jackets, blazers, trousers, bib and brace overalls, breeches ...	374,371	338,566	346,484	2,34%
'6108	Women's or girls' slips, petticoats, briefs, panties, nightdresses, pyjamas, negligés, bathrobes, ...	319,602	311,996	274,816	-11,92%
'6105	Men's or boys' shirts, knitted or crocheted (excluding nightshirts, T-shirts, singlets and ...)	258,946	237,294	235,314	7,35%
'6111	Babies' garments and clothing accessories, knitted or crocheted (excluding hats)	146,029	144,418	175,647	21,62%
'6107	Men's or boys' underpants, briefs, nightshirts, pyjamas, bathrobes, dressing gowns and similar ...	158,732	164,923	161,805	-1,89%
'6114	Special garments for professional, sporting or other purposes, n.e.s., knitted or crocheted	85,349	85,517	105,486	23,25%
'6112	Track-suits, ski-suits and swimwear, knitted or crocheted	76,041	79,178	83,656	5,66%

'6117	Made-up clothing accessories, knitted or crocheted; knitted or crocheted parts of garments ...	53773	52547	62940	19,78%
'6102	Women's or girls' overcoats, car coats, capes, cloaks, anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, ...	37,802	38,986	35,389	-9,23%
'6101	Men's or boys' overcoats, car coats, capes, cloaks, anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, ...	38,125	37,936	30,317	-20,08%
'6116	Gloves, mittens and mitts, knitted or crocheted (excluding for babies)	2,946	3,297	3,325	0,85%
'6113	Garments, knitted or crocheted, rubberised or impregnated, coated or covered with plastics ...	636	865	316	-63,47%
Total		10,024,248	8,928,098	8,849,344	-0,88%

Source: Ministry of Economy

2.)

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Woven Clothing Exports of Turkey (USD 1,000)

HS	Products	2014	2015	2016	Change (%) 2015/2016
6204	Women's or girls' suits, ensembles, jackets, blazers, dresses, skirts, divided skirts, trousers, ...	2,417,476	2,195,416	2,268,456	3,33%
6203	Men's or boys' suits, ensembles, jackets, blazers, trousers, bib and brace overalls, breeches, ...	1,566,322	1,493,086	1,508,810	1,05%
6206	Women's or girls' blouses, shirts and shirt-blouses (excluding knitted or crocheted and vests)	721,708	731,737	721,532	-1,93%
6205	Men's or boys' shirts (excluding knitted or crocheted, nightshirts, singlets and other vests)	630,212	607,084	574,364	-5,39%
6208	Women's or girls' singlets and other vests, slips, petticoats, briefs, panties, nightdresses, ...	217,371	219,523	196,163	-10,64%
6211	Tracksuits, ski suits, swimwear and other garments, n.e.s. (excluding knitted or crocheted)	129,862	134,246	132,394	-1,38%

6202	Women's or girls' overcoats, car coats, capes, cloaks, anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, ...	142,498	111,377	107,970	-3,06%
6214	Shawls, scarves, mufflers, mantillas, veils and similar articles (excluding knitted or crocheted)	68,820	91,000	100,615	10,37%
6209	Babies' garments and clothing accessories of textile materials (excluding knitted or crocheted, ...)	74,742	86,704	93,906	8,31%
6201	Men's or boys' overcoats, car coats, capes, cloaks, anoraks, incl. ski jackets, windcheaters, ...	96,051	93,121	84,202	-9,58%
6207	Men's or boys' singlets and other vests, underpants, briefs, nightshirts, pyjamas, bathrobes, ...	46,930	52,407	49,558	-5,44%
6212	Brassieres, girdles, corsets, braces, suspenders, garters and similar articles and parts thereof, ...	69,213	53,889	48,082	-10,78%
6210	Garments made up of felt or nonwovens, whether or not impregnated, coated, covered or laminated, ...	2,967	2,721	2,264	-19,69%
6217	Made-up clothing accessories and parts of garments or clothing accessories, of all types of ...	9,976	9,857	10,345	4,95%
6215	Ties, bow ties and cravats of textile materials (excluding knitted or crocheted)	4,510	4,533	4,760	5,01%
6213	Handkerchiefs, of which no side exceeds 60 cm (excluding knitted or crocheted)	810	668	1088	62,87%
6216	Gloves, mittens and mitts, of all types of textile materials (excluding knitted or crocheted, ...)	1,036	735	900	22,45%
	Total	6,132,504	5,917,104	5,925,400	0,14%

3.)

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Turkey's Clothing Exports by Countries (USD /,000)

Countries	2014	2015	2016	Change (%) 2015/2016
Germany	3.321.488	2.481.044	2.688.025	-6,13%
United Kingdom	2.354.640	2.090.595	1.934.200	-7,95%
Spain	1.588.538	1.637.435	1.691.210	3,92%
France	990.611	723.379	692.592	-4,23%
Netherlands	812.877	796.502	653.372	-6,73%
Poland	463.822	415.778	523.519	25,91%
Italy	600.363	313.849	312.575	-6,23%
Iraq	609.029	699.136	502.500	-28,13%
Denmark	488.960	390.869	409.342	4,73%
Iran, Islamic Republic of	50.303	167.022	338.707	216,48%
Ukraine	238.607	271.427	297.634	9,63%
United States of America	236.435	273.443	291.382	6,49%
Belgium	372.892	290.982	280.444	-3,62%
Saudi Arabia	243.341	241.024	266.701	10,63%
Israel	199.049	222.547	245.617	10,33%
Bulgaria	75.618	58.743	248.072	322,27%
Sweden	267.339	199.308	211.609	5,29%
Algeria	136.130	173.371	179.238	3,28%
United Arab Emirates	131.345	137.457	132.560	-3,43%
Egypt	168.214	122.471	106.577	-13,70%
Others	3.048.050	2.901.640	2.551.789	-11,90%
Total	17.977.901	13.776.677	14.627.627	-6,70%

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

Η τουρκική κλωστοϋφαντουργία είναι ένας από τους μεγαλύτερους μοχλούς ανάπτυξης της τουρκικής οικονομίας, τόσο ως προς το εσωτερικό εμπόριο όσο και ως προς το εξωτερικό. Η έως τώρα επιτευχθείσα ανταγωνιστικότητα της τουρκικής οικονομίας οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην κλωστοϋφαντουργία της. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι η έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού σε όλες τις φάσεις παραγωγής, από την προμήθεια πρώτων υλών και την κατάλληλη στελέχωση εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού μέχρι τον έλεγχο κόστους σε όλους τους τομείς (εργατικό, λειτουργικό, ενεργειακό, κοινωνικό) και τη συνεχή εξασφάλιση αρτιότητας μηχανημάτων και εφοδιαστικής αλυσίδας. Δεδομένων και των συνθηκών μεγάλου ανταγωνισμού, η ζήτηση για τουρκικά υφάσματα και ενδύματα μειώθηκε, σε σχέση με τη ζήτηση από χώρες της Ασίας. Από τα συμπεράσματα αυτά αναδεικνύεται ότι η ανάκαμψη θα προκύψει από το να επικεντρώσουν οι επιχειρήσεις του κλάδου σε παραγωγή ειδών με υψηλή προστιθέμενη αξία, ποικιλία και πρωτοπορία, ενώ η Τουρκία θα υπερκεράσει το εμπόδιο της Κίνας εφόσον μεταφέρει το επίκεντρο του ανταγωνισμού από τις τιμές στον σχεδιασμό και εκσυγχρονισμό της διαδικασίας παραγωγής συνολικά σε συνδυασμό με επιθετικό marketing.

Η γεωγραφική εγγύτητα της Τουρκίας με αγορές στόχους, η γρήγορη διανομή, η παραγωγή που να ανταποκρίνεται στη ζήτηση, ο καινούριος και ανθεκτικός τεχνικός εξοπλισμός με περιβαλλοντικές και ενεργειακές προδιαγραφές και η δυνατότητα χρήσης πρώτων υλών υψηλής ποιότητας συναποτελούν τα πλεονεκτήματα της Τουρκίας. Επί του

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

παρόντος, η Τουρκία θα χρειαστεί να αξιοποιήσει τα οφέλη που της προσδίδει η Τελωνειακή Ένωση με την ΕΕ και να αξιοποιήσει την αύξηση επενδύσεων που προσφέρει η εμπορική σχέση με τις χώρες μέλη, εντός κι εκτός της ευρωζώνης, καθώς οι οικονομίες των χωρών αυτών θα μπορούσαν να έχουν σημαντικά οφέλη από την εισαγωγή τουρκικών υφασμάτων και ενδυμάτων και από την εξαγωγή τεχνικού εξοπλισμού και απαραίτητων ειδικών γνώσεων.

Ενδεικτικά αναφέρουμε μερικές μεθόδους βελτιστοποίησης των τομέων της κλωστοϋφαντουργίας που παρουσιάζουν αδυναμίες, με σκοπό να αναληφθεί στρατηγική που να αξιοποιεί τις δυνατότητες:

- Μείωση κόστους παραγωγής μέσω επένδυσης σε μεγαλύτερης διάρκειας μηχανήματα.
- Απασχόληση εξειδικευμένου καλά εκπαιδευμένου προσωπικού.
- Διεθνείς συνεργασίες σε τομείς όπως η διοργάνωση εκθέσεων, το marketing, η παροχή τεχνογνωσίας κ.ά.
- Πάταξη αδήλωτης εργασίας και φοροδιαφυγής και σχετική ενημέρωση των επιχειρήσεων, ρυθμιστικές παρεμβάσεις από πλευράς κράτους
- Στρατηγική για έρευνα και καινοτομία και πρακτικές ανάπτυξης, πρωτοποριακής εργασίας ως προς τον σχεδιασμό ενδυμάτων και υφασμάτων ειδών
- Βελτιστοποίηση συστημάτων ελέγχου ποιότητας
- Συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων μέσω επενδύσεων
- Μείωση γραφειοκρατικών εμποδίων και αντ' αυτής ανάληψη πρωτοβουλιών του κράτους για πιο περιεκτική νομοθεσία
- Διεξαγωγή έρευνας από τα επιμελητήρια βιομηχανίας και εμπορίου προκειμένου να αναλυθούν τα προβλήματα στην εφοδιαστική αλυσίδα (ταχύτητα, ασφάλεια, ζητήματα τελωνειακών ελέγχων και χρεώσεων κ.ά.)
- Προστασία δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των σχεδιαστών ενδυμάτων και άλλων προϊόντων
- Στήριξη εκπαίδευσης και εξειδίκευσης, τόσο από πανεπιστημιακά προγράμματα όσο και από σεμινάρια, ανθρώπινου δυναμικού
- Συνεργασία εταιρειών παραγωγής και προμήθειας πρώτων υλών
- Χρήση υψηλής τεχνολογίας στην παραγωγή
- Εφαρμογή περιβαλλοντικών πολιτικών και τεχνικών παραγωγής, έλεγχος ζητημάτων υγείας τόσο των εργαζομένων στη διαδικασία παραγωγής όσο και ως προς το τελικό προϊόν σε επαφή με το δέρμα, π.χ. για ζητήματα αλλεργιών, όπως προαναφέρθηκε
- Μείωση ενεργειακού κόστους
- Περισσότερη συνεργασία με την ΕΕ ως προς την Τελωνειακή Ένωση με Τουρκία και συνεργασία στο άνοιγμα διαπραγματευτικών κεφαλαίων εφόσον σκοπός παραμένει η ένταξη της Τουρκίας στην ΕΕ ως πλήρες μέλος
- Επέκταση παραγωγής και επενδύσεων σε όλη τη χώρα και όχι μόνο στα μεγάλα κέντρα της κλωστοϋφαντουργίας (Κωνσταντινούπολη, Άγκυρα, Σμύρνη κ.ά.)
- Επικέντρωση στο marketing, στη δημοσιοποίηση της παραγωγής και της δραστηριότητας μέσω εκθέσεων και εκδηλώσεων
- Έμφαση στο σχέδιο μόδας και στην πρωτοποριακή δημιουργία στον κλάδο
- Διατήρηση της υψηλής ποιότητας πρώτων υλών και αποφυγή παραγόντων τεχνικών ή άλλων που ενδέχεται να βλάψουν τα υλικά

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

- Στρατηγική ανταγωνισμού: με τις χώρες που έχουν την πρωτοκαθεδρία (Ιταλία, Γαλλία, ΗΠΑ) ως προς την πρωτοπορία προϊόντων παρά με τις χώρες που έχουν χαμηλό εργατικό κόστος όπως η Κίνα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΑΠΡΙΛΙΟΥ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

(Πηγή: Ένωση Επιμελητηρίων & Χρηματιστηριακών Ενώσεων Τουρκίας - TOBB)

2018 FAIR CALENDAR OF TURKEY - TEXTILES, CLOTHING ETC.								
START DATE	END DATE	NAME	MAIN PRODUCTS / SERVICE GROUPS	VENUE	CITY	ORGANIZER	WEBSITE	E-MAIL
04-04-2018	07-04-2018	AYMOD 20.International Footwear Fashion Fair	Shoes, Bags, Belts, Wallets, Associations, Agencies, Magazines	İstanbul Fuar Merkezi Yeşilköy	İstanbul	Pozitif Fuarçılık A.Ş.	http://www.cnraymod.com	kaan.oksuz@cnr.net
14-04-2018	17-04-2018	15th International İstanbul Yarn Fair 2018	Cotton, elastane, wool, synthetic, regenerated, natural, technical Yarn, fiber, bobbin, reel, Regenerated , Organic, Textures,	Tüyap Fuar ve Kongre Merkezi	İstanbul	Tüyap İhtisas Fuarları A.Ş.	http://tuyap.com.tr/en/exhibitions/2018-15-international-istanbul-yarn-fair#scope-of-the-fair	tuyap@tuyap.com.tr
08-05-2018	11-05-2018	5.Eksposhoes İstanbul Footwear Leather Goods Fashion Fair	Shoes, leather goods, belt, wallet,	Pullman Airport Hotel Convention Center	İstanbul	EKS Fuarçılık A.Ş.	www.eksfuarcilik.com	info@eksfuarcilik.com
23-05-2018	26-05-2018	AYSAF 20.International Footwear Industry Suppliers Fair	Shoe Components, Soles, Leather, Artificial Leather Shoe Machines, Accessories Chemicals, Assciations, Agencies, Magazines	İstanbul Fuar Merkezi Yeşilköy	İstanbul	Pozitif Fuarçılık A.Ş.	http://cnrhometex.com/	kaan.oksuz@cnr.net
29-05-2018	31-05-2018	Leather and Fur Fashion Show Fair	Leather and Fur Garment Products	WOW Kremlin Palas	Antalya	Artı Fuarçılık Organizasyon Ltd. Şti	www.artifuar.com	info@artifuar.com
07-06-2018	12-06-2018	13. International Dossodossi Fashion Show Fair	Textile and apparel fabric	Titanik Deluxe Belek Otel	Antalya	Dossodossi Fuarçılık A.Ş.	www.dossodossifuarciik.com	info@dossodossi.com.tr
28-06-2018	01-07-2018	Derix Leather Products Fair	Leather Products	Atatürk Kongre ve Kültür Merkezi Merinos	Bursa	Network Fuarçılık Ltd.Şti.	http://derixfuari.com/	fuari@networkfuari.com

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ – ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ – ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΑ & ΕΝΩΣΕΙΣ

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

(Πηγή: Γραφείο ΟΕΥ Πρς. Άγκυρας)

Φορέας	Ιστοσελίδα	E-mail	Address in Ankara:
Ankara Chamber of Commerce	https://www.atonet.org.tr	ato@ato.org.tr	Söğütözü Mah. 2180 Cad. No:5/A 06530 Çankaya/ANKARA
Ankara Chamber of Industry	http://www.aso.org.tr	gensek@aso.org.tr	Atatürk Bulvarı No: 193 Kavaklıdere / ANKARA
The Union of Chamber and Commodity Exchanges of Turkey	http://www.tobb.org.tr	info@tobb.org.tr	Dumlupınar Bulvarı No:252 (Eskişehir Yolu 9. Km.) 06530 /ANKARA
DEIK foreign economic relations board	https://www.deik.org.tr	info@deik.org.tr	Levent Mahallesi, Büyükdere Cad. Bahar Sk. No:13/9-10 River Plaza,, 34349 Şişli/İstanbul,
Turkish Industry and Business Association	http://tusiad.org	ankoffice@tusiad.org	Adres: İnan Cad. No: 39 / 4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara
Istanbul Chamber of Commerce	http://www.ito.org.tr	ito@ito.org.tr	İstanbul Ticaret Odası Merkez Bina Reşadiye Cad. 34112 Eminönü / İSTANBUL
Istanbul Chamber of Industry	http://www.iso.org.tr	info@iso.org.tr	Meşrutiyet Cad. No:62, 34430 Tepebaşı/İSTANBUL
Izmir Chamber of Industry	http://www.ebso.org.tr	info@ebso.org.tr	Cumhuriyet Bulvarı No:63 Pasaport, 35210 İZMİR
Izmir Chamber of Commerce	http://www.izto.org.tr	info@izto.org.tr	Atatürk Cad. No:126 Pasaport 35210 İzmir
Konya Chamber of Commerce	http://www.kto.org.tr	kto@kto.org.tr	Vatan Caddesi No: 1 42040 - Konya
Konya Chamber of Industry	http://www.kso.org.tr	kso@kso.org.tr	1.Organize Sanayi Bölgesi İstikamet Caddesi 42300 Selçuklu / KONYA

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ – ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ & ΠΗΓΕΣ

Φορέας / Πηγή	Ιστοσελίδα
Istanbul Textile & Apparel Exporters Associations	http://www.itkib.org.tr
Aegean Exporters Associations	http://www.egebirlilik.org.tr
Mediterranean Exporters Associations	http://www.akib.org.tr
Southeast Anatolia Exporters Associations	http://www.gaib.org.tr
Osmanbey Textile Manufacturers Association	http://www.otiad.org.tr
Turkish Home Textile Industrialists & Businessmen Association	http://www.tetsiad.org
Turkish Textile Employers Associations	http://www.tekstilisveren.org
Associations of Denim Industrialists and Businessmen of Turkey	http://www.denimder.org.tr/eng/
The Fashion Designers Association of Turkey	http://www.mtd.org.tr
United Brands Association of Turkey	http://www.birlesmismarkalar.org.tr
Association of Registered Trademarks of Turkey	http://www.tescillimarkalar.org.tr
Turkish Knitwear Industrialists	http://www.trisad.org

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΚΥΡΑ
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Association	
Turkish Bridal Manufacturers & Exporters Association	http://www.gelinlik.org.tr
Turkish Fashion & Apparel Federation	http://www.mhgf.org.tr
Turkish Culture Portal	http://www.turkishculture.org
Ministry of Economy of Turkey	http://www.economy.gov.tr
Investment Support & Promotion Agency of Turkey	http://www.invest.gov.tr
World Bank Turkey	http://www.worldbank.org/en/country/turkey

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Κωνσταντίνος Μακρύγιαννης, Γενικός Σύμβουλος ΟΕΥ Β΄
Προϊστάμενος Γραφείου Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων της Πρεσβείας της Ελλάδας στην Άγκυρα

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ: Yunanistan Buyukelciligi, Ekonomi ve Ticaret Ofisi, Zia Ur Rahman caddesi 9-11, Gaziosmanpasa – Cankaya, TR-06700, Ankara, TURKEY

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 0090 312 4278307 και 08

FAX: 0090 312 4278374

E-MAIL: ecocom-ankara@mfa.gr

WEBSITE ΣΤΗΝ ΠΥΛΗ “AGORA”: <https://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/office/870>